

گروه آموزشی هنر اسلامی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته هنر اسلامی گرایش سفال و سرامیک

عنوان: بررسی نقاشی گلابه‌ای در سفالینه‌های اسلامی ایران
استاد راهنما: جناب آقای دکتر عباس اکبری
دانشجو: زهرا اینانلو مقدم
بهمین ماه 94
واژه های کلیدی: نقاشی، گلابه، انگوب، سفال اسلامی
چکیده:

گلابه به علت برخورداری از جنبه‌های گوناگون فنی و زیبایی، از گذشته‌های دور همواره به عنوان یکی از روش‌های تزیین، مطرح بوده و در هر دوره با توجه به وضعیت هنر سفالگری، متحول و توسعه یافته است. این توسعه، بر سفالینه‌های دوران اسلامی با دو روش نقش‌گذاری و نقش‌کننده ظاهر گشت. نقاشی گلابه‌ای در قرون اولیه دوران اسلامی احتمالاً حاصل گرایش به سفالینه‌های چین در قلمرو حکومت عباسیان و سنت‌های گذشته سفالگری و علاقه به هنرهای اسلامی و ایرانی بوده که از شرق ایران آغاز شد، اما در دوره میانه پیشرفت در تزیینات و ابداع فنون جدید به ویژه دو تحول بزرگ، رواج استفاده از بدنه‌های خمیر سنگی و لعاب قلیایی، این تزیین را متحول ساخت. در ادامه، این نوع نقاشی با تقلید از سفالینه‌های چین و هنر فلزکاری همراه و سبب ظهور سفالینه‌های مختلفی گشت، اما تقریباً از دوران قاجار با افت مواجه می‌گردد. خلق آثاری ارزشمند با شیوه نقاشی گلابه‌ای در دوران اسلامی ایران حاکی از اهمیت آن در میان سایر تولیدات سفالین می‌باشد. از این رو پژوهش حاضر به شیوه توصیفی - تحلیلی با جمع‌آوری اطلاعات به شیوه اسنادی - کتابخانه‌ای و میدانی تلاش می‌کند تا پیدایش این فن، روش تولید، سیر تحول و افول آن، ترکیب‌بندی نقوش و عوامل موثر بر توسعه انواع سفالینه‌های مزین به این شیوه را مورد توجه قرار دهد.